

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. -- Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Összeférhetlenség.

Egy jelszót bocsátottak világgá, amely most keresztültombol Magyarország egész közvéleményén Kárpátokról Adriáig. Előkelő politikusok és a publicisták egész gárdája egy jelszó szolgálatában áll, amelynek értelmé felől a politikai világot nem engedik tisztábjánni s amelynek efemer hangja által feljogosítottaknak érzik magukat a keblek nyugtalanítására. Magyarország közvéleményét egy szépen hangzó frázissal szándékoztak meglepni és zavarba ejteni, hogy az általános keveredésben a sikerre való nagyobb kilátással követhessék a saját sötét céljaikat. A nyilvános lelkiismeret hősei egy mesterséges dühbe beszéltek magukat bele s mindenkinek oda kiáltják, hogy a tenger háborog és követeli áldozatát, mielőtt még néhány pillanatra megnyugodott volna a közvélemény. Mert egy pillanatnyi megnyugvás, jó megfontolás és higgadt gondolkodás semmivé tenné az egész merész agitációt, a forszírozott mű-megbotránkozás büszke épülete mint kártyavár összeomlanék abban a pillanatban, amelyben a felizgatott közvélemény lélekzetet vehetne és kérdezhetné, hogy tulajdonkép miről is lenne szó?

Egyszerűen arról van szó, vajjon a

politika összefér-e a közgazdassággal, tisztességes módon. Ez az a tiszta és világos kérdés, mely feleletre vár s melyre a felelet csak igenlő lehet. Politika és közgazdaság elválaszthatlan tényezői minden modern állami létnek és az egyiket nem szabad a másik előnyére elnyomni. A most érvényben levő összeférhetlenségi törvényünk alkotásakor, amikor is törvényhozásunk az akkori körülményeket és viszonyokat alaposan mérlegelte s tanácskozásainak eredményét néhány fogyatékos paragrafusba összefoglalta, Magyarországon még egyáltalán nem volt közgazdaság, hanem csak politika és földművelés. E kettőnek legelőkelőbb harcizai és képviselői abból a társadalmi osztályból kerültek ki, melyet gentrynek nevezünk, amely az intelligens és vezetésre hivatott lakosság zömét teszi s mindig védelmet nyújtott az arisztokrácia és a plutokrácia minden kinövéséi ellen. Az akkor vívott harciz intenzitásában ma sem vesztett semmit. Azelőtt a jobbágyság, kiváltságok s egyéb előnyök megszüntetését kellett kicsikarni az arisztokracziától, ma közgazdasági, kulturális és politikai téren kell a nemzet érdekében folytatni a védelmi harcizot. És kivált a plutokrácia, a nyers pénzérő kinövéséi és tulhatalmaizellen való harciz az, amely hazafias köte-

lességé teszi az ország minden megmondott elemének együttműködését.

E gentryre tehát az a kötelesség hárult, hogy politikai törekvéseit közgazdasági törekvések által kiegészítse. A változott viszonyok által életkérdéssé tett küzdelmet ki kellett terjesztenie közgazdasági térre is, nehogy egészen átengedjék e tér a népellenes áramlatok perverszus céljainak. Böles megfontolásban és kötelességteljesítésben vállalkozott a vezetésre a közgazdaságban és feladatát hiven és becsületesen teljesíti.

Hogy a viszonyok változtak s hogy Magyarország közgazdasága aránylag rövid idő alatt ily óriási mérvben előrehaladt, azt az összeférhetlenségi törvény alkotói nem tudhatták előre. A változott körülmények visszautasíthatatlanul megkövetelik az elavult törvény megváltoztatását, a holt betűnek nem lehet feláldoznunk a nemzet élő érdekeit.

A közgazdaságot a politikától elválasztani annyi, mint az egyiket, vagy a másikat az arisztokracziának feláldozni. Mindegyik csak a nemzet veszedelmére történhetné. De amit az összeférhetlenségi törvény revíziójánál nem szabad figyelmen kívül hagyni, az az üzlet elkülönítése a politikától. A megvetés és a megbotránkozás tüzes pallosaival kell

TÁRCZA.

Ez ám a lány.

Irta: Vass Géza.
(Vége.)

Ferkó kényesnek találta a megbízatást s egy ideig szabadkozott. Laci a dig-addig rimázkodott mignem így kiáltott föl:

- Jó, megteszem, a mi tőlem telik
- Még ma ugy-e?
- Rögtön.

*

Pataki Ferkó s a leány egy bizalmas suttyóban foglaltak helyett, s hol nem látta őket senki s hol háborítatlanul lehetett beszélgetni.

A társaság észre sem vette, mikor Ferkó karon fogta a lányt, a félreeső sarokba vezette s kényszerítette, hogy leüljön.

— Valami mondani valóm lesz.

— Magának? Szinte bihetetlen és éppen hozzám! Történik még esoda a világon?

— Ámbár nem tudom megmagyarázni, mit jelentsen ez a kifejezés, de ha arra érte, hogy kegyeddel komoly dologgal hajtanék szólni, hát csakugyan van még esoda.

— Csupa fül vagyok. Rajta tehát!

— Kisasszony, bizonyára nem újság kegyed előtt, hogy ön nagyon szép. Kedves, elragadó, szóval, hogy megfogta valakinek a szívét.

— Ah, az angol beszél így? kiáltott Terike felcsillámló szemekkel s közelebb húzta a székét gavallérjához.

— Igen, én beszélek. Hallgasson meg kisasszony. Valaki, nem messzire tőlünk, remegő szívvel gondol most kettőnkre. A válasz lesujthatja, felemelheti.

— Én az utóbbiban bízom. Szereti, imádja kegyedet annak rendje és módja szerint s megesküdt, hogy kegyeden kívül nem lesz senki a felesége. Kissé bátortalan, de igen jó gyerek, a ki mint a férjnek ígérkezik s kegyedet teljes boldogság várja az oldala mellett. Mit mondjak neki? Igen, nem!

Terike szikrázó szemekkel pattant föl az üléstől s nyakig elpirult, komolylyá vált az az édes, mindig mosolygó arc.

— Tehát nem ön? Más?

Ezzel leborult az asztalra s elkezdett szívétől keservesen zokogni.

— Terike, az istenért, mi történt? Beteg? Szóljon gyorsan. Ah, hiszen előjult, Segítség!

— Ne kiabáljon hát, mert meghallják, — suttyogta a leány, hirtelen fölkapva a fejét. — Pedig most olyan kedvező az alkalom. Még elrontja a szelességével.

Egyre-egyre kedvesebb lett a köny s helyet adott az elragadó mosolynak, a mely oly ellenállhatatlanná tudta tenni ezt a bájos gyermeket. Megfogta a fiatal ember jobbát s édesen csacsogott a fülébe.

— Látja, ön oly nagy buksi. Hát nem veszi észre? Nem érzi, nem mondja a szíve. Óh, olyan boldog voltam, mikor beszélni kezdett; azt hittem, magáról beszél, a maga nevében mond olyan sok szépet, a mi remegésbe hozott a boldogságtól.

Pataki összeráncolta szemöldökét.

— Terike, nem tréfál.

— Ne n. Önt szeretem, ha éppen tudni akarja. Mondja meg a másoknak, hogy ne számítson reám. Én öné vagyok, ha kellem, ha nem. Kellem?

A fiatal emberben megmozdult a szív. Lúktetni érezte vérért, azt a hideg, közönyös vért, a mely eddig hullámlás nélkül, a legnagyobb esendben folydogált ereiben. Felugrott, zúgott a feje, birsergett minden csepp vére. Maga sem tudta hogyan, fél-térde ereszkedett.

— Kellesz, kellesz édes üdvösségem. Nagyon szeretek! Ki tudna neked ellenállani?

— Magában pedig így gondolkozott:

No, Laci, ezt ugyan megcsináltam! Most már csakugyan gratulálhatunk egymásnak. . .

*

Három vármegyében beszéltek erről a házasságról s nevettek a Szegény Bonti Laci rovására egy egész életrevalót. Jól beválasztott a szerelmi stafétába. Ugy kell neki!

Teruska, a ki tavaly még bokorugrós kurtaszoknyában járt, elvontúrról pattant menyecske-re nőtte ki magát s elszédit minden embert, a kit eléje vet a sors haragja. Az angol, angol maradt. Nem féltékeny reá. Ő tudja miért.

Laci ma is agglegény. Ha bosszantani kezdik, ezzel vigasztalja magát.

— Majd megválk, ki nevet utóljára. Hátha elválk attól a kaczér asszonytól. Bonti Laci akkor fogja megbosszulni magát. Nem veszi el. Nem, ha térdén állva kéréne sem. . .

kiüzni a népképviselőt csarnokaiból az üzletet. Az üzlet az, ami ellen fellázad a közlekiismeret, ami ellen meg kell keresni s meg kell találni a legmesszebb menő összeférhetetlenséget.

Ideje, hogy tisztába jöjjünk felőle s bevalljuk, hogy politika és közgazdaság igen jól összefér egymással és hogy a bűn, melyet keresni kell, nem a politizáló gentry és az ennek helyére lépett közép-sztály közgazdasági téren való vezetésében keresendő, hanem egyesek üzleti kihágásaiban, a kik a politikával, befolyással és tekintéllyükkel üzletszerűleg visszaéltek és akiket maga a törvényhozás mint rut kinövészt ellök magától s hideg megvetéssel félretol. A törvény megváltoztatása pedig már az okból is elengedhetetlen, — hogy végre megszűnjék a szerencsétlen feszültség kötelesség és kötelesség, hivatás és hazafiasság közt és a meghamisított közvélemény ne lásson minden képviselőben egy-egy vigézet.

Egyenlő jog.

Az összeférhetlenség kérdésének a képviselőházban és a sajtóban történt felferülte alkalmából a képviselőház egy pár tagja letette a magyar agrár- és járadékbanknál viselt igazgatói állását, a mely eljárásukkal az ellenzék dőlyfősségét annyira feltűzték, hogy támadásaitól már senki sincs biztonságban.

A képviselőház folyosóin és a sajtó izgató czikkelyoiben folyton új nevekről és személyekről beszéltek és a legnemesebb politikuskok sem voltak biztosak az elszabadult farka morális esaholásától.

Gróf Andrássy Géza, aki az agrárbanknál viselt állásáról már korábban lemondott, a napokban letette mandátumát is, hogy az összeférhetlenségi bizottság elnökét, közeli rokonát, gróf Andrássy Tiivadart ne hozza abba a feszélyezett helyzetbe, hogy esetleg ő miatta befolyásoltassa ítéletét. Gróf Andrássy Gézának az agrárbanknál viselt állásáról történt lemondása egy interpelláció kiinduló pontjává tetetett, a melyre Bánffy Dezső b. miniszterelnök nyomban megadta a választ. A kérdés, melyre az interpelláló képviselő tulajdonképen ezelt, az, hogy báró Bánffy miniszterelnök valóban összeférőnek tartja-e az agrárbank igazgatói állását a képviselői mandátummal? A miniszterelnök válasza határozottan igenlő volt. A rövid válasz indoklása pedig egyike volt a legkitűnőbbeknek, melyeket valaha hallottunk a képviselőházban. Világos és érthető volt a miniszterelnök beszéde, szavainak mind-egyike menyköcsapás az ellenzéknek és fény sugar a politikai világnak, a mely ma az arra leghivatottabb szájából tudta meg, hogy az összeférhetlenségi heczec valóban csak az ellenzéki krakélek heczecze és az ország hamisítatlan közvéleményéhez egyáltalán semmi köze sincs.

Ha az agrárbanknál viselt igazgatói állás valóban inkompatibilis lenne, miért fedezte fel a leköszönt képviselő oly későn érzékenységét és miért nem tette kötelességét, amely most, egy már rég elmulasztott bejelentés után, azt parancsolta neki, hogy várja be az összeférhetlenségi bizottság ítéletét és nyilatkozatát. Ha az állás most inkompatibilis, akkor mindenesetre az volt már az előtt is és Gróf Andrássy Gézának nem lett volna szabad eljárásával maig várni. De az említett állás nem inkompatibilis a mandátummal. Mikor az agrárbank alapított, az igazgatóságba beválasztottak egy akkori nemzetipárti képviselőt is és akkor a képviselőházban vita tárgyává tették az esetet, hogy vajon inkompatibilis-e, vagy sem? Akkor az egész Ház ellenmondás nélkül összeférőnek jelentette ki az agrárbanknál viselt igazgatói állást a mandátummal. Változott azóta valami e kérdésben, avagy csupán Bujánovich Sándor ellenzéki képviselő mandátumát találták összeférőnek az igazgatói állással és ugyanez a jog nem érvényes a kormánypárti képviselőre nézve?

Báró Bánffy miniszterelnök mai fényes fejtegetéseivel kettős sikert ért el. Kellő világításba helyezte a csahosokat és megnyugtatólag felvilágosította az egész közvéleményt. Mind a kettőt spontán ovációval köszönte meg neki a kormánypárt ama kijelentése után, hogy az inkompatibilitási törvény revíziója iránt még ez ülősszak alatt indítványt fog tenni.

P. C.

Iparkamarai közgyűlés.

Maros-Vásárhely, 1897. március 22-én.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarának Tauszik B. Hugó elnökelete alatt március 22-én tartott üléséből adjuk a következő tudósítást:

Az elnöki közlések során bejelentetett, hogy a kereskedelemügyi miniszter a kamarai tisztviselők részére kérelmezett utazási kedvezményt a vasúton nem engedélyezte. Ugyanazon miniszter közölte, hogy a marosvásárhelyi állami szakiskolával kapcsolatosan létesíteni kért elektro-technikai tanfolyam felállításához nem járulhat hozzá. Csikvármegye alispánja tudatta, hogy Gyergyó-Ditróban azért nem létesíthető iparos tanonciskola, mert mindössze csak 19 tanonc van. A cs. és kir. 12-ik hadtest hadbiztossága közölte, hogy a székelyudvarhelyi bőrányag raktár szövetkezetet a kamara ajánlatára 496 pár bakancs készítésével bízta meg. A m. kir. államvasutak igazgatósága az erdővidéki bánya-együtet köpeczi közsémbányának 50 klm-nél távolabb eső álmásokra a f. év végéig szállítási kedvezményt adott. Császár Lajos ösztöndíjas építész-segéd Párisból tanulmányúti jelentést terjesztett a kamarához s ugyanakkor több sajátkezü rajzát is bemutatta.

Az ülésen a következő fontosabb ügyek fordultak elő:

A kereskedelemügyi miniszter figyelmeztette a kamarát, hogy új vásárokat jövőben csak megszorítások mellett engedélyez. Udvarhelyvármegye vásárrendtartási szabályzatát a kamara jóváhagyásra ajánlotta. A székelyföldi iparmúzeum államosítása ügyében tett javaslatra a kereskedelemügyi miniszter közölte, hogy e részben a kezdeményezést az alkotó székelyegylettől várja. E választ a kamara a székelyegylettel közölni határozta.

Az aradi társakamara a mezőgazdasági szeszyárosoknak amaz állásfoglalásával szemben, hogy szeszesak is mezőgazdasági szeszyárakban gyártás-sék, fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben pártfogásába veszi az ipari szeszyárakat.

A közgyűlés a fontos ügyet a székelyföldi viszonyok szemelölt tartásával leendő tanulmányozás és jelentéstétel végett egy szűkebb bizottságnak adta ki. Pártolta a közgyűlés a miskolci kamarának a közgazdasági előadói intézmény újja szervezésére vonatkozó fölterjesztését. Ugyancsak pártolta a pozsonyi kamarának az iránti fölterjesztését, hogy az adóhivatalok a posta-takarékpenztári cheque és dearing forgalomba bevonassanak. Az oszt-rák iparok a hazai közszállításoknál a magyar iparral való egyenjogositása ellen az országos ipar-egyesületnek és a beszterezébányai kamarának a kereskedelemügyi miniszterhez intézett fölterjesztéseit a közgyűlés magáévé tette s ez ügyben hasonló fölterjesztéssel járul nevezett miniszterhez. A vasárnapi munkaszünetnek a dohánytőzsdékre való kiterjesztése ügyében a debreczeni kamarának ugyancsak a kereskedelemügyi miniszterhez intézett fölterjesztést a kamara is pártolja. A kereskedelmi és iparüzleti titkoknak törvényes védelme tárgyában a győri kamarához hasonló szellemben fölterjesztést intéz a közgyűlés a kereskedelemügyi miniszterhez.

A székely fiúk ipari kiképzésére vonatkozó akciózt a kamara ez évben fokozottabb erélyvel kívánja fejleszteni s ez ügyvezetéssel megszaporodott munkálatok részbeni végzésére ideiglenesen egy segéd tisztviselőt alkalmaz. Az elnök bejelentette, hogy a mozgalmat széles körben meg is indította s előre láthatólag ez évben a kamara a kivándorlás által veszélyeztetett vidékekről 200–300 szegény székely fiút fog részint kereskedőkhöz, részint iparosokhoz tanonczokul elhelyeztetni.

A székelyföldi országgyűlési képviselőknek a székelyföld közgazdasági és kulturális fejlesztése érdekében a kereskedelemügyi miniszterhez benyuj-

tott emlékiratát a kamara örömmel fogadta s a maga részéről is egész odaadással közreműködik az abban fölvetett eszméknek gyakorlati valósitása érdekében.

A szászrégeni kádár iparosok azzal a kéréssel fordultak a kamarához, hogy oszközölő ki, miszerint a mesterségükhöz szükséges faanyagot a görögnyi kincstári ordók azon részéből kapják, honnan az kitermelhető. Az elnök erre vonatkozólag bejelentette, hogy az ügy sürős voltára való tekintettel a kereskedelemügyi miniszternél a kellő lépéseket keltette.

Adi Árpád kamarai tagnak azon indítványát, hogy az ipartestületek kötelező létesítése azon városokban, hol 50 iparos van, törvényesen kimondás-sék, a közgyűlés magáévé tette s ez ügyben föliratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez.

Végül Sz. Szakáts Péter titkár indítványa, hogy a postautalványok kifizetési határideje 7 napról 15 napra torjesztessék ki, szintén pártoltatott s a kereskedelemügyi miniszterhez ez iránt fölterjesztés határozatott.

CSARNOK.

Jámor Estány egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 120 —

Téns Szerkesztő Ur!

Az országos gyülekezetben sok okos szófojtások esnek meg némejkor, de kevés ember tanulja el úgy az szarva között a tőgyit, mint főtisztelendő Lepsényi ur, ki is szeméjében egy, de állatnyában kettő, ugymint szent atya és honatyja. Vót őkemo az czugházban es, mivelhogy fességsértést követett el s most már néppárti honapa, s beszél anynyét, hogy fele es elég vóna. A többek között aszongya, hogy az téns gubernium onogogyge meg asztot, hogy ne csak pénzben lehessen adót fizetni, hanem mindenki fizessen azval, a mije vagyon. Példának okáét az gazda ember buzával, rozssal és zabval stb. Már ez osztángad okos beszéd. Mikoron eljövend az fertály-adó fizecesség terminusa, az adó végrehajtó nem íráskoval, hanem zsákkal menyen az adófizető pogárhoz, feltűti az fertály adót a viszi a hátán. Nekem es erőst könnyid leszen az kereset adót megfizetni, mivelhogy én leharangozom. Eddég es az nagy harang fizette, jövendőben es az fizeti. Ha pedéglen az én kollemetes Petronollámnak kell az sovándróban levő fél áll földje után fizetni, ő a fizecességet levozsokedi, met neki ez a mestersége. Kántor komám szép ének szóval, Móricz zsidó pedéglen anslagos borval fizet, mivelhogy nekik ez a kereset mogyik. Az fuser Czórna szabó pedéglen adó fejiben megfogya majd az miniszter ur nadrágját. Így már osztán rendben leszen minden. A hivatalos urak nem kapnak kész pénz fizecességet, hanem példának okáét egy törvénybíró kapni fog 50 zsák tavaszi s ugyanannyé őszi terményt, 2 pár uj esidmát és 2 pár fejelést, 200 liter adó bort ingyen, énekést és harangozást, ha valakije vagy ő maga meghalálodzik s ezen fejjül egész családgya gunyáját az állodalom ingyért fodoztattya s kap ezen kívül mindent sőt, tejet vajot, de pénzt semmit, mivelhogy az adót senki sem fizeti pénzben. Ha pedéglen akada ojjan esinos nő szeméj, ki az adaját csókban fizetné meg, ez az katonának adódgyék, met ők esztet erőst kedvelik.

Bizony okos ember főtisztelendő Lepsényi ur, met ilyen eszmélet a maji világban senkinek meg nem fordult az agyában. Csak öppeg az a baj, hogy sem az országos gyülekezet, sem az gubernium nem fogadta el s e mián minden marad a régiben. Elég baj biz az, hanem azét kántor komám ninesen okunk arra, hogy ne innánk egy esepot.

Kárbahágó, 1897. márc. 25-én.

Maradtam
tisztelvel és becsületvel
Jámor Estány
egyházi és harangkezelő.

Irodalom.

— Egy bevált ujság. Vagyonyolez honap-pal ezeltött, bizonyosan emlékezi k rá a magyar közön

ség, tízenyolcz budapesti újságíró megalapította a Budapesti Napló-t. Írók és poéták, akik köztudomás szerint mindig problémákon törtek a fejüket, közös új problémát állítottak maguknak: miképp kell megteremteni az „önkezelési“ újságíró, miképp kell felszabadítani a sajtót a tőke járma alól, miképp lehet független lapot teremteni, megteremteni az újságírók lapját? A dió kemény volt és nehéz a munka; egyrészt a körülmények, kényszer, másrészt egy nagy eszme vitte rá a tízenyolcz csapatot, hogy szakítva a zsurnalisztikai munkafelosztásnak hagyományával, magukra vállalják ök tízenyolczan az újságíráson kívül még az újságalapításnak és az újságkiadásnak gondjait is. Azonban ép az „önkezelési“ újságíró, a ki függetlenül minden kiadótól és mentesen minden méltatlan járomtól, igaz kedve szerint beszélhet, a maga felelősségére és a közönség tetszésére ugy közelvén önmagát, hogy bizalmat keltsen és kedvösséget. Nos, ez a probléma, mint a Budapesti Napló-nak országsszerte elterjedt komoly formája, tekintélyes, érdekes, ötletes, gazdag, eleven számaiból látjuk, fényes sikerrel oldódott meg. Ezt a szervezeti kitünőséget aztán a Budapesti Napló-nak minden száma is esdálatos frissességgel demonstrálja. A Budapesti Napló pompás organismusa el nem fárad, szelme ki nem merül, logikája meg nem gyöngül. Sze-ne is nagyszerű a Budapesti Napló-nak, meglát mindent, aztán hogy tudja elbeszélni, amit látott! A Budapesti Napló minden egyes száma egy-egy zsurnalisztikai siker. Az olvasónak valóságos öröm. A Budapesti-Napló, a melynek politikája független, szabadelvű és rendíthetetlen; a Budapesti Napló, a melynek tájékozása, hírvivata és kritikája a magyar sajtóban kivánatos színvonal mértéke lehetne; az újság, melynek főszerkesztője Vészi József, felelős szerkesztője Braun Sándor, melynek tájékoztatóját pedig Abrányi Emil (Rubin), Gergely István, Lyka Károly Márkus József, Papp Daniel (Monachus), Pekár Gyula, Thury Zoltán, Tömörkény István, Feszli Géza, Szánthó Kálmán Munkácsy Kálmán stb. élénkítik; az újság, a melynek országgyűlési rovatát, hírvivatait, művészeti rovatát, különféle, katonai cikkeket, riportjait stb. legkipróbáltabb, legtanultabb és legizlősebb magyar zsurnaliszták szerkesztik és írják, igen természetes, hogy rövid pár hónap alatt elterjedt és népszerűvé vált. Az önkezelési rendszer bevitelét a zsurnalisztikában és a Budapesti Napló, a mely saját speciálitása szerint minden nap hasá-bokát át bizalmasan is beszélget a közönségével (A „Szerkesztői üzenetekben“), néh. elzárhatatlan társasá-ga lett az olvasóinak. Már csak egy új probléma marad az önkezelésnek: a megoldott problémája után: mit adtak ezek a tízenyolczan a közönségüknek? A ki gourmand a szellemi élvezetekben, az megtud-hatja azt a titkot, ha előfizet a Budapesti Naplóra. Ez az újság éppen annak való, a ki már unja a szür-két, a sablont, a banalist.

Dimidium facti. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő, „A magyar nemzet története“ című tíz kötetes nagy munkából (millen-niumi kiadás) most jelentek meg a 100., 101., 102. füzetek. Miatán az egész munka körülbelül 200 fü-zetben fog megjelenni, ennél fogva, mint örvende-tis irodalmi ténytet kell konstatálnunk, hogy az elő-jelezt időben a munka felére értünk. A munka-programmnak ily pontos betartása ilyen nagy mű-nél csakis abból az ügybuzgóságból és lelkiismeret-ségből magyarázható, mely az Athenaeum r. tár-saság könyvkiadó vállalatánál tapasztalható, mely ne-mos becsavágyának tekintti, hogy ezt a magyar könyv-kiadás terén eddig páratlanul álló tíz kötetes törté-nelmi munkát a kitűzött időben a nagy közönség kezeibe átadja teljesen, tökéletesen befejezve. A munka kiadása tudvalegyőleg négy évre tervezetett és imo most két év letelével a munka fele be van fejezve, az eddig megjelent négy kötethez ebben az évben még három fog sorakozni és a befejező há-rrom kötet a jövő év közepéig szintén a könyvpia-czra kerül. Ez a most megjelent három füzet a nagy mű IX. kötetének, Ballagi Géza „rendkívüli érdekes és minden felé nagy mohósággal olvasott „A nem-zeti államalkotás“ (1815—1848.) című művének foly-tatása. A tudós szerző ezekben a füzetekben befe-jezi az 1830-iki országgyűlés ismertetését, majd az 1830-iki kolonijárvány történetét írja meg, mely többhelyütt parasztlázadásra vezetett. Ballagi Géza megdöbbentő képet rajzol hazánk közigazgatási és közegészségügyi viszonyainak szánódóan siralmas állapotáról. Ezután e két korszak két kiváló reform emberének, Széchenyinek és Wesselényinek törek-véseit ismerteti, egymással párhuzamba állítva, majd Wesselényi pályáját követve, Erdély helyzetét és

Wesselényi Miklós politikai pereit ismerteti és vé-gül áttér az 1832—1836-iki országgyűlés történetére, melyről előbb egy rendkívüli vonzónan megírt álta-lános képet nyújt, majd a reform munkálatok meg-kezdésének akadályait fejtegeti és a vallási sérelmi ügyek tárgyalása után megkezdji az országgyűlés legfőbb feladatának, az urbériség rendezésének is-mertetését. Ezek a füzetek is tele vannak igen ér-dekes szövegekkel és mindegyik füzethez pom-pás műmellékletek vannak csatolva. Ilyenek „Józ-sef nádor“ arcképe Ender János rajza után készült metszet szerint; „A magyar nemzet múzeum a szá-zad derekán“, Haefler J. rajz után készült arcké-l-metszetről; „I. Ferenc negyvenéves uralkodói jubi-leuma“. A magyar országos rendek tisztelgése 1832. március 5-én. (Egykoru rajz után); „József nádor sírja a budai királyi sírboltban“. Dörre Tivadar raj-z. „Bajza József királyi helyettese“ kéziratainak ha-sonmása; továbbá a reform mozgalmakban oly szá-mot tevő „Pesti Hírlap“ első számának hasonmása stb. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Hűvös, szeles idők járnak s némelykor egy-egy kevés hó is esik, bizonyosságul annak, hogy a háromszéki tél nehezen hagyja a ma-ga jussát. Hanem azért a tavasz is kezd már mu-tatkozni s a napos helyeken jelentkeznek az első fűszálak s a természetben az egyforma feketeséget zöld szín kezdő tarkázni. Az utóbbi napokban az éjjeli fagyok is kimaradtak s így a vegetáció ez-után gyorsabban fog fejlődni.

— **Politikai mozgalmak.** Még alighogy el-feleltük az elmúlt képviselő választásokat s már ismét mozgolódnak a párhívek. A választó pol-gárok között némelyek tendenciosusan terjeszik a hirt, hogy Benke Gyula ur, a megindult összefér-hetlenségi heceez miatt le fog küszönni képviselői állásáról. Elhisszük azt, hogy sok embernek igen inyé-re való dolog lenne egy újabb választás, hanem azért kénytelenek vagyunk a nagy és fényes remé-nyeket egy kissé redukálni, mert lát az összefér-hetlenség bizottságnak múlt hétfőn tartott ülése alkalmával az osztálysorsjáték által érdekelt buda-pesti takarékpénztár 4 igazgatója tisztán és világó-san kimutatta, hogy a nevezett pénztárat jelen-leg semmi szerződési viszonyban nem áll az állam-mal, s hogy az ügyeletet egy külön részvénytársaság fogja intézni, tehát itt összeférhetlenségi eset nem forog fenn, s nagy reményünk van, hogy a bizottság is jövő hétfőn tartandó ülésében olyké-pen fog határozni. — Nézetünk szerint ama, ellen-zéki áramlat, mely az ugynevezett „bankár képví-selők“ ellen megindult, nem bírhat nagyobb jelen-tősséggel, mint más hasonló ellenzéki erőlködés. Egy bank-igazgató ép úgy lehet képviselő, mint akár egy ügyvéd, csak hivatalos állását ne használja fel jogtalanul vagyon szerzésre, mint tette Morzányi s tiszik és tették sok mások, kik erőlesbírákúl tol-ják fel magukat. Mi meg vagyunk győződve, hogy a mi képviselőnk Benke Gyula ur, kinek önzetlen-sége és nemes, tiszta jelleme annyira igaz tisztolót szerzett neki a mi választó körületünkben, soha sem használta fel állását üzérkedésre s habár a törvény bolt betűi a képviselői és bank igazgatói állást, ha a képviselt pénztárat szerződési viszonyban van az állammal, inkompatibilisnek mondja, ez jelen esetben csak látszat és a valóság az, hogy ilyen viszony itt nincs. Egyébiránt a jövő hétfőn dönteni fog az összeférhetlenségi bizottság s mi meg vagyunk győződve, hogy az a 4 képviselőre csak előnyös leend.

— **Székelv vasutak.** Dániel Ernő báró ke-reskedelemügyi miniszter és Vörös László államtit-kár április hó 2-ikán Csik- és Háromszék megye or-szággyűlési képviselőivel együtt a székelv vasutak ünnepélyes megnyitására a Székelvföldre rándultak. A miniszter és az államtitkár 3-dikán Brassóban az ottani ipartelepeket tekintik meg. — 4-dikén Sepsz Szt. Györgyre meának s innen indulnak az új vonaluk megnyitására. 5-dikén a minisztert haza várják Bu-dapestre.

— **Elhamvadt gyártelep.** Kovasznáról vesz-zük a hirt, hogy az erdélyi érdőipar részvénytár-saság tulajdonát tevő gyulafalvi telepen, a József-gőzfűrészgár épülete reggel 4 órakor meggyult s rövid idő alatt teljesen elhamvadt. A gépezet vas szerkezetének egy részét megmentették ugyan, de a

kár így is 30—40 ezer forint körül van. A tűz ke-ltezésének okát még nem ismerik.

— **Szengáz-mérgezés.** A kőzdívásárhelyi Millenium szállóban alkalmazott Zölde Gyula házi-szolga múlt pénteken éjjel vaslapáton szemet vitt szobájába s aztán az ajtót becsukva lefeküdt. Reg-gel 6 órakor a háziaknak feltűnt a solga hosszas alvása s a rendőrségnél jelentést tettek. A bezárt szobába az ablakon át lehetett bejutni. A solga ott feküdt ágyában meghalva. Az orvos már csak a halált konstatálta.

— **Kérelem.** A vármegyei alispán urnak 4117—1897. számú „engedély“-o folytán a kovasznai róm. kath. főkegyhm. megbízottja, Pásztor Ferenc gondnok már utnak indult, hogy a Kovasznán építendő róm. kath. templom ja ára a vármegye terü-letén a könyöradományokat összegyűjtse. A szent és nemes ezél iránti tekintetből tisztelettel kérjük a vármegye nagyerőmű közönségét, hogy szives ado-mányait nevezett gyűjtőnek átadni s ügyünket pár-tolni kegyeskedjen. A szives adományok hírlapilag fognak nyugtáztatni. A főkegyhm. megbízásából Kovaszná, 1897. március 22-én. Barthalis János s k. egyhm. főjegyző.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyil-tával, midőn mindenki siet magzükségletét beszo-rezni, mint a megelőző években tettük, ugy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a Mauthner Ödön magkereskedésére, mely egyedül ké-pes olesó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkel ajánl-juk ezen céget mindenkinek.

idegenek forgalma.

Márc. 19-től 6-ig.

Nemzeti szálló: Kern Adolf kereskedő Bécs Ofischer Gyula utazó Asch Borsitz Ferenc utazó Bécs. Gutman Izsó utazó Budapest. Hozolics Mór utazó Brassó. Kelemen Lajos tisztú ügyész S.-Szt.-György. Tihman Ede utazó Budapest. Herczog Mik-lós utazó Arad. Schnarrer Izrael gabona kereskedő Brassó. Czink Károly ügynök Brassó. Simon Jenő utazó Brassó. Székely Ferenc főmérnök Kolozsvár. Bruniszó S. utazó Arad. Freund Károly utazó Bu-dapest. Grauer Mátyás utazó Budapest.

Millenium szálló: Wider János utazó Erak-kó (Lengyelország). Albert Dickman utazó Bécs. Rozsonyovszki Lajos utazó Deutsch Ignácz utazó Budapest. Wiener Alfréd utazó Arad. Szinai-berger Jakab kir. mérnök Segesvár. Özv. Páll Jó-zsefné és leánya birtokos Csik-Szereda. Jakab Gyu-la birtokos Csik-Szt. Márton. Lusztig Sámuel utazó Kolozsvár. Ullmanu Ferenc és leánya bűvész Za-laegerszeg.

Nyilttér*.)

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként — sima, csikos, kockázott, mintá-zott, damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. megrendelt árú, postabér és vá-mmentesen a azhoz szállítva és mintákat postafordul-tával küld: hánneberg G. (cs. és k. udvari szállító) se-lyemgyára Heichen. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyel-ven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-téle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölésként alkalmazták közzvényél, csúznál, tag-szaggyulladás és meghűlésnél és az orvosok által bedörzölé-sekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kés-leltben van; főraktár: Török József gyógy-szerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkáro-sodni, az minden egyes üveget „Horgony“ véd-egyz és Richter cégjegyzés nélkül mint nem va-lódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társai, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLFT.

E rovat alatt közzétettéket felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

KIADÓ ÜZLET.

A Kantába lemenő utczába a Jancsó Károly tulajdonát képező üzlethelyiség berendezéssel együtt haszonbérbe

KIADÓ.

Értekezni lehet a tulajdonosnál.

57

2-2

Szám 751-97 ki.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács által közhirvé tétetik, miszerint a folyó évi I. II-od

osztályu kereseti adó kivétési lajstrom a városi adóhivatalnál április hó 1-10-éig bezárólag a 8 napi közszemlére ki van téve és az a hivatalos órák alatt megtekinthető, esetleg folyamodások közvetlen a s. sz. györgyi m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz adandók be.

Végül felhívtnak a t. adózó polgárok említett adónem előírása végett adókönyvecskéjüket a városi adóhivatalhoz mutassák be.

Kézdi-Vásárhelytől, 1897. év márczius hó 20-án.

Városi tanács.

59. 1-1

Sz. 316.
1897.

Hirdetmény.

Márkosfalva község határterületén a vadászati jog 1897. évi április hó 10-én d. e. 8 órakor a község-házánál tartandó nyilvános árverésen 1902. július 31-ig terjedő időre ha-

szonbérbe fog adadni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a martonfalvi körjegyzői irodán megtekinthetők.

Kikiáltási ár 5 forintban van megállapítva.

Martonfalván, 1897. évi márcz. 23. án.

Veres Péter,
k.-jegyző.

60 1-1

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelytől

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyagybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 23 rugós matráczezal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 97-100)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

* PORTLAND CZEMENTJTÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

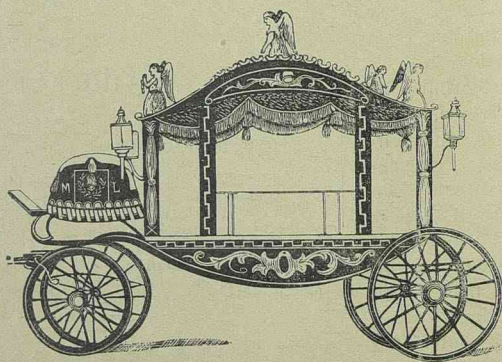
Kézdi-Vásárhelytől kapható: K. Csizsár József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula urnaknál.

22 9-48

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában
felvétetnek.

Uj temetkezési intézet!

DÁVID ANTAL

diszes berendezésű temetkezési vállalata az, hol a nagyérdemű közönség a szükséges halotti kellékeket minden rangosztályhoz illően, a legdusabb választékban találja meg. Szemfődelek, halottiöltözékek, művirág- és gyöngykoszorúk, fenyő- és tölgyfa (csere) koporsók legolcsóbb árban, ércz koporsók gyári árjegyzék szerint lesznek felszámítva.

Diszesen kiállított üveges és egészen gyászos hintóim a temetkezések bármely fényének, pompájának megfelelnek; diszkocsimért is a legmérsékeltebb árt számítom fel, míg a teljes gyászkoesita nálam vásároló közönségnek dijtalanul bocsátom rendelkezésére.

Az itten felsoroltakról meggyőződést szerezhet magának a nagyérdemű közönség, s midőn becses pártfogását remélem, vagyok kiváló tisztelettel:

DÁVID ANTAL.

A legszolidabb árak!

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen